

Svar på Tiina Tuomelas och Mikko Viilos samt 13 andra ledamöters motion om att nya bostäder ska vara rökfria

VD/7222/00.02.00.03/2024

TeA/AK/TH/ER/WT/MT/EA

Tiina Tuomela och **Mikko Viilo** samt 13 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi föreslår att Vanda drar upp riktlinjer och med nödvändiga medel ser till att alla nya flervåningshus-, radhusbostäder och andra bostäder i aktiebolagsform i Vanda byggs så att de är helt rökfria.

De allmänna skadeverkningarna från rökning är kända, närmast handlar det om negativa hälsoeffekter och bränder. I flervåningshus och andra boendeformer där folk bor nära varandra lider också andra än de som själva använder tobaksprodukter av olägenheterna. Det är i praktiken svårt för husbolagen att begränsa rökning bl.a. på grund av byråkratin i anslutning till förändringar, kostnader och den osämja mellan grannar som frågan väcker. Därför är det viktigt att husbolagen är rökfria redan från början.

Syftet med tobakslagen är att användningen av tobaksprodukter och andra nikotinhaltiga produkter ska upphöra. Rätten till hälsosam inomhusluft hemma är viktigare än rätten att röka. Det behövs inga nya fastigheter i Vanda där rökning bör vara tillåten.”

Stadsfullmäktige 21.10.2024 § 31

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Tobakslagen (549/2016) innehåller bestämmelser om rökning i bostadssammanslutningar, med vilka övergripande avses olika former av bostadssammanslutningar såsom bostadsaktiebolag, bostadsrätter och hyreshus. Utifrån tobakslagen är det direkt förbjudet att röka i bostadssammanslutningars gemensamma och allmänna lokaler, som trapphus, tvättstugor, klubblokaler och gemensamma bastulokaler. Tobakslagen gör det möjligt för bostadssammanslutningar att ansöka om rökförbud hos den kommunala hälsomyndigheten för lägenheternas balkonger, gårdar som lägenheterna förfogar över samt inomhus i lägenheterna, om rök annat än i undantagsfall kan spridas till andra boendes balkonger, gårdar eller lägenheter.

I bostadsaktiebolag kan bolagsstämman besluta om införande av rökförbud i bolagsordningen genom enhälligt beslut av delägarna, varvid kommunens beslut i ärendet inte behövs. Om enhällighet inte uppnås, kan bolagsstämman genom majoritetsbeslut hos kommunen ansöka om rökförbud t.ex. på balkonger eller inomhus i enlighet med tobakslagen. Dessutom kan en stiftande delägare om hen så önskar skriva in rökförbud i bolagsordningen för ett nytt bostadsaktiebolag.

Hyreshusbolag kan i hyreskontraktet förbjuda rökning i lokaler som hyresgästerna besitter och även hyreshusbolag kan ansöka om rökförbud enligt tobakslagen hos kommunen. Många hyreshusbolag främjar rökfrihet bland annat genom att låta bygga rökfria nya objekt och skriva in rökförbud i nya hyreskontrakt. Till exempel är VAV Yhtymäs alla bostadsobjekt som färdigställt efter 1.6.2017 rökfria. I dessa fastigheter är rökning förbjuden i bostadens och fastighetens alla utrymmen, på balkonger och fastighetens hela gård.

En uppdatering av lagen om ändring av lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995) pågår. För närvarande finns det inga särskilda bestämmelser om rökning i lagen. I beredningen av lagen har det för att främja folkhälsopolitiken föreslagits att rökning i fortsättningen ska vara tillåten endast med hyresvärdens tillstånd. Förslaget innebär således en ändring jämfört med nuläget, där rökning behövs förbjudas separat i hyreskontrakt eller något annat avtal mellan parterna i hyresförhållandet. Förslaget skulle omfatta både gällande hyreskontrakt och hyresförhållanden som ingås efter det att lagen trätt i kraft. Enligt en preliminär uppskattning är målet att den nya lagen träder i kraft under första halvåret 2026.

Fullmäktigemotionens förslag om att alla nya bostadsobjekt i aktiebolagsform byggs rökfria förutsätter att staden i hög grad blandar sig i de privata markägarnas, fastighetsägarnas och byggherrarnas rättigheter. Serviceområdet för fastigheter och lokaler konstaterar att den nuvarande tobakslagen och en eventuell uppdatering av lagen om hyra av bostadslägenheter ger bostadssammanslutningarna omfattande möjligheter att förbjuda rökning i sina bostäder med hjälp av hyreskontrakt, och bolagsordningar när det gäller fastigheter. I tobakslagen bestäms dessutom att kommunen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av tobakslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. I Vanda hör tillsynen och behandlingen av bostadssammanslutningarnas ansökningar om rökförbud till miljöcentralsmyndigheten.

Stadsstyrelsen 25.8.2025 § 13

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tiina Tuomela och Mikko Viilo och de 13 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 22.9.2025 § 10

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas och kristdemokraternas fullmäktigegrupper lämnade in följande gemensamma protokollsuttalande i ärendet:

"Vanda styr redan i stor utsträckning den nya bostadsproduktionens volym, besittningsformer, utseende och olika detaljer. I svaret specificeras inte varför införandet av rökförbud i det nya byggnadsbeståndet skulle vara ett exceptionellt starkt ingrepp i rättigheterna, i synnerhet som många hyreshusbolag, såsom VAV, har gjort detta redan sedan 2017. Rökning är inte en av de största riskerna för boendesäkerheten, men en begränsning av rökningen skulle främja välbefinnandet och en barnvänlig stad. Vandas värdering "djärv" efterlyser att staden är föregångare och gör fördomsfria försök. Vi behöver positiva gärningar för ett gott rykte. Vi uppmuntrar staden att undersöka de möjligheter som motionen medför."

Bilaga:

- Tiina Tuomelas och Mikko Viilos samt 13 andra ledamöters motion om att nya bostäder ska vara rökfria

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Wilma Toljander, specialsakkunnig i boende, tfn 050 302 7542
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))